

Cygnus – 25 vuotta

Miten tapahtuma ja tähtiharrastus siinä sivussa
on muuttunut neljännesvuosisadassa

Kuvia, tarinaa ja muuta triviaa

Mistä kaikki alkoi? Taustaa

- Tähtipäiviä oli järjestetty vuodesta 1971, yksin niiden keskeinen sisältö olivat jaostokokoukset sekä harrastajien tapaaminen
- 1980-luvun lopulla elettiin nousevaa jaostotoiminnan aikaa, viikonlopun mittaisen tapaamisen aika ei enää riittänyt monille uusille jaostoille
- Harrastajien liikkuminen oli lisääntynyt ja myös tarve tavata useammin

A group of approximately 30 people, including men and women of various ages, are posed for a group photo in front of a building's entrance. The building has a dark facade and a prominent wooden door. The scene is outdoors, with a paved area in the foreground and some greenery visible on the left. The overall atmosphere is formal yet relaxed.

Mistä kaikki alkoi?

- Muutamia vuosia oli jo puhuttu tähtiviikosta tai muusta viikonloppua pidemmästä tapahtumasta
- Ajatuksia olivat heittäneet mm. Aarre Kellomäki ja Harry Lehto
- Tiedettiin ulkomaisista starpartyistä amerikkalaislehtien kautta
- Allekirjoittanut lähti Etelä-Karjalan Novan aktiivien kanssa realisoimaan ensimmäistä Cygnusta vuonna 1987 Imatralla

Mistä Cygnus?

- Kesätapahtumalle kesätähdistön nimi
- Miksi Cygnus eikä Joutsen? Hyvä kysymys!

CYGNUS 2002

Porvoo 20. - 23.7.

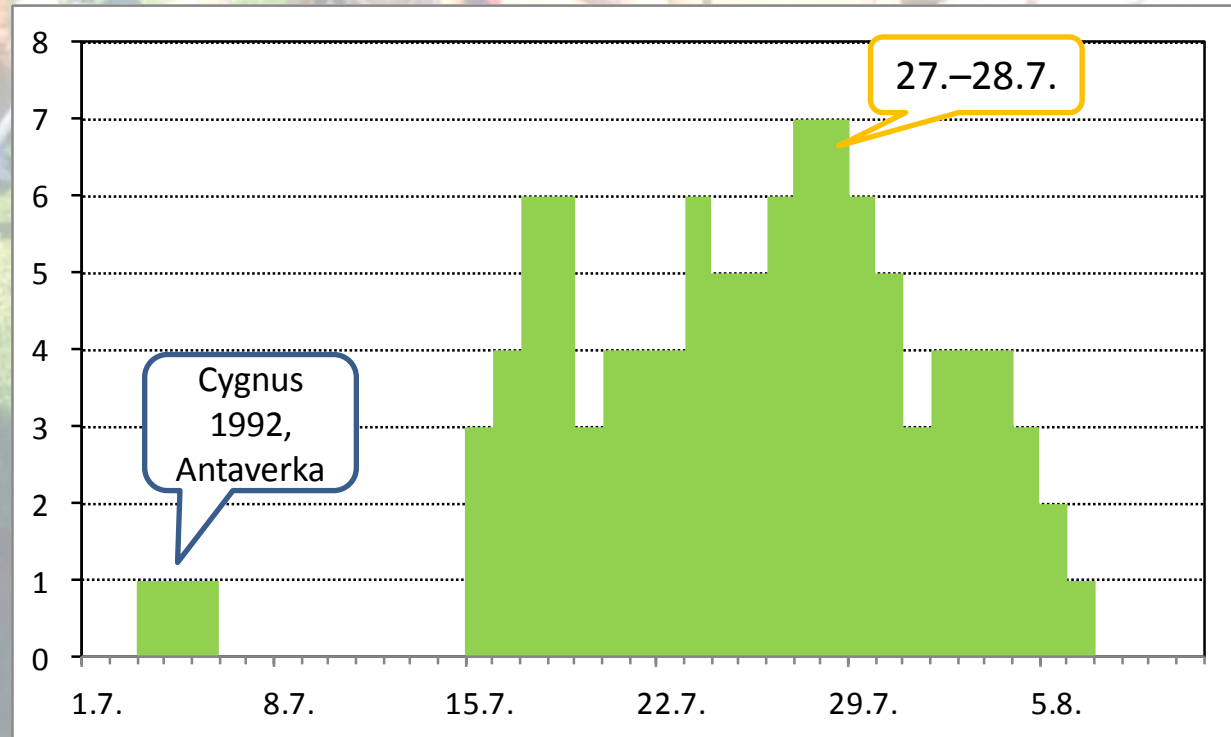
25-28.7.2002
Oulomäki - Tampere

Tapahtuma-aika

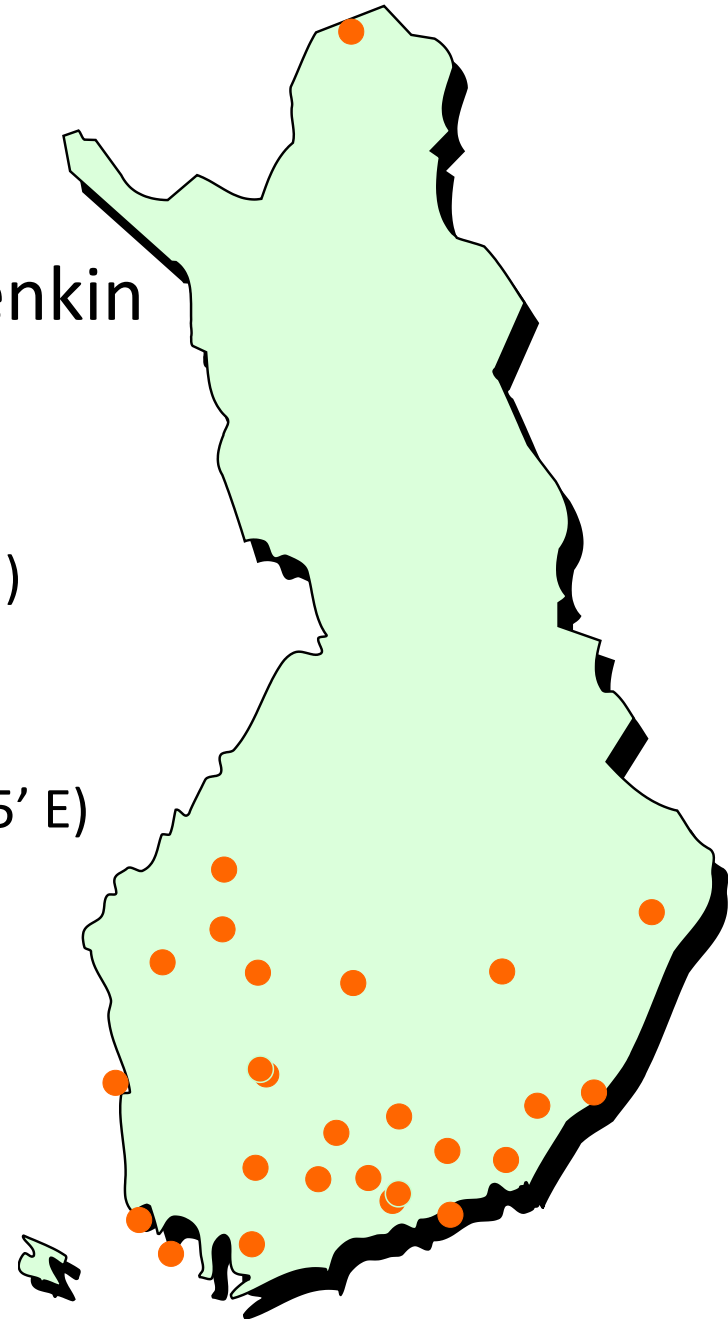
- Kesä on ollut oikeastaan ainoa aika, jolloin ihmisillä on ollut mahdollisuus irrottautua useammaksi päiväksi harrastuksen pariin
- Hyvänä puolena rento lomatusunnelma, huonona puolena rajoitettu tähtienkatselumahdollisuus

Cygnuksien
ajankohdan
yhteenvedo:

Cygnus-paikkakunnat

- Järjestetty ympäri maata, kuitenkin eteläpainotteisesti
- Triviaa:
 - Eteläisin: Nauvon Seili (1988; 60°14' N)
 - Pohjoisin: Utsjoki (2009; 69° 54' N)
 - Itäisin: Ilomantsi (1990; 30° 56' E)
 - Läntisin: Porin Reposaari (2003; 21° 25' E)
- Ylöjärvi on ainoa paikkakunta, jossa järjestetty kaksi kertaa (1992, 2002)

Tapahtumapaikat

- Cygnuksia on järjestetty hyvin monenlaisissa paikoissa:
Leirikeskus, Leirintäalue,
Partiokämpä, Seurakuntakeskus,
Maamiesseurantalo, ...

Kuvat:

Satu Mäkelä, Cygnus 1993

Jorma Koski, Cygnus 2007 ja

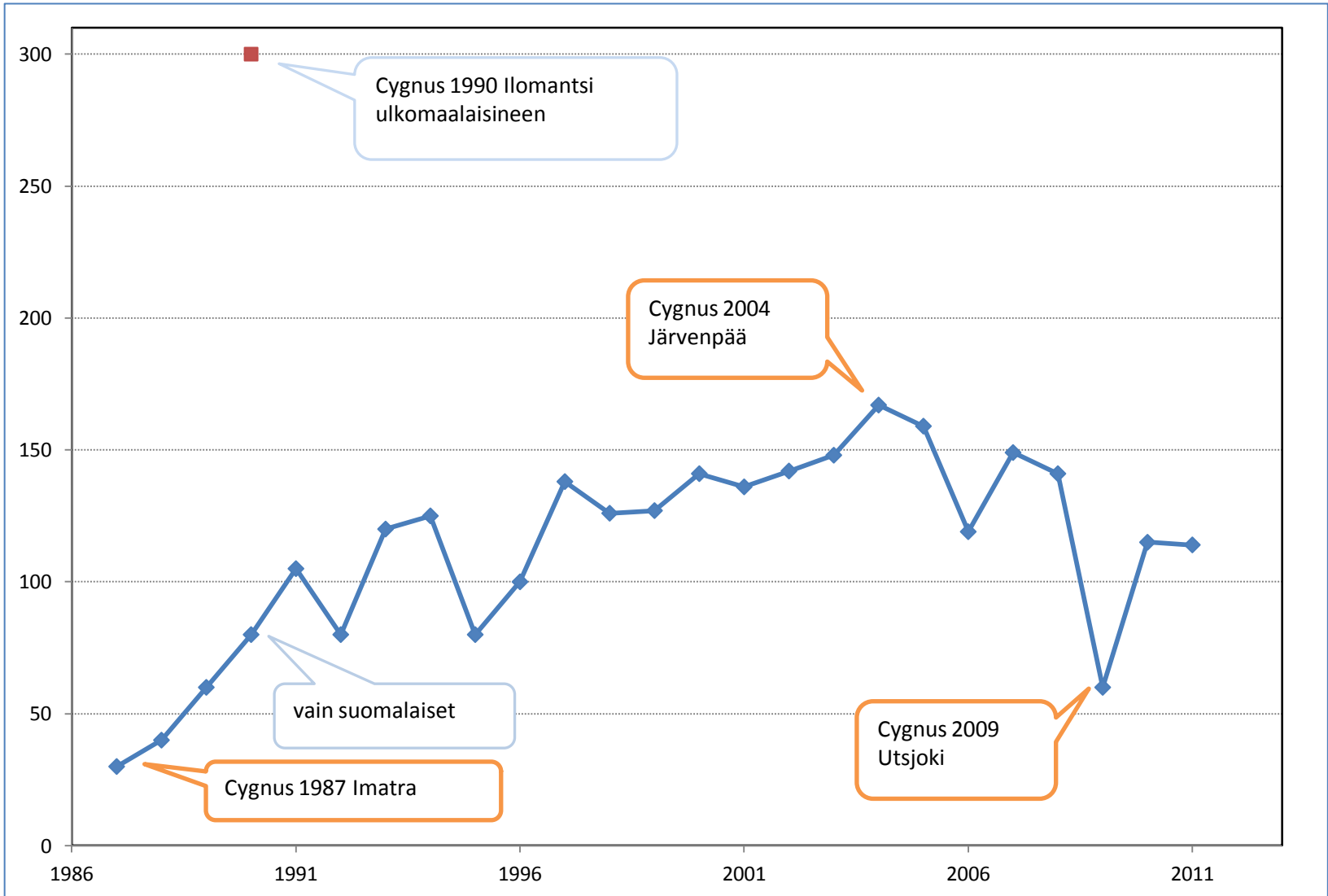
Cygnus 2002

Järjestäjät

Ursa (yksin)	4	Porvoon Ursa	1
Turun Ursa	3	Castor	1
Etelä-Karjalan Nova	2	Porin Karhunvartijat	1
Keski-Uudenmaan Altair	2	Lapun luontokerho	1
Tampereen Ursa	2	Suomenselän Pegasus	1
Jyväskylän Sirius	1	Warkauden Kassiopeia	1
Lahden Ursa	1	Utsjoen Ursa	1
Hyvinkään Polaris	1	Lakeuden Ursa	1
Inkoon Albireo	1	Lounais-Hämeen Uranus	1
Evijärven Taivastelijat	1	Saloseudun UrSalo	1
Hämeenlinnan Vega	1		

Miten Cygnuksen suosio kehittyi?

Kuvat:
Pentti Ramberg, Cygnus 1987
Jorma Koski, Cygnus 2004

Kuvat:
Jorma Koski, Cygnus 2002
Marko Grönroos, Cygnus 2009
Mika Aarnio/Jouni Sorvali, Cygnus 2001

Osanottajista

- Arviolta >1500 henkeä on vierailut Cygnuksillä
 - Tähtiharrastajia, puolisoita, perheenjäseniä
 - Vieraita Virosta, Venäjältä, Saksasta ja Yhdysvalloista
- Harrastajia tulee ja harrastajia menee
- 25 Cygnuksen kävijöitä tiettävästi neljä
- Ketkä ovat olleet yli 20 tapaamisessa?

Aika vierii

- Harrastajat vanhenevat
- Jälkikasvu varttuu
- Jotkut meistä ovat jo poissa

Kuvat:

Yrjö Pullinen, Cygnus 1988; Harri Haukka, Cygnus 2011; Jorma Koski, Cygnus 2002; Satu Mäkelä, Cygnus 1993; Henrik Herranen, Cygnus 2007

Poimintoja: Kokouksia, palaverereita

- Aina on ollut asioita hoidettavaksi
- Jaostokokoukset vähentyneet (omia tapaamisia)
- Aiemmin enemmän ulkona, esitystekniikka on ajanut sisätiloihin

Kuvat:
Yrjö Pullinen, Cygnus 1989
ja Cygnus 1995;
Mikko Suominen, Cygnus 2007
Veikko Mäkelä, Cygnus 2011

Poimintoja: Rakentelupaja

- Rakentelutoiminta aloitettiin 1991 Laitialassa: hiottiin peili
- Pajatoiminta jatkui 1997 Aulangolla, tämän jälkeen lähes katkotta
- Pajoissa on peilien ohella syntynyt jalustaa, havaintojakkaraa, seurantalaitetta
- Rakentelu vähentynyt harrastajien keskuudessa?

Kuvat:
Matti Salo, Cygnus 1991;
Jorma Koski, Cygnus 2002
ja Cygnus 2008

Poimintoja: Raketit

- Raketit, uusi juttu Cygnuksella? Ehei..
- Jo vuonna 1991 ammuttiin ensimmäiset pienoisraketit ja 1992 puuhasteltiin minirakettien kanssa
- Pitkän tauon jälkeen Pollux toi raketit vuoden 2002 Cygnukselle
- Vesiraketit vuonna 2007

Kuvat: Matti Salo, Cygnus 1991;
Satu Mäkelä, Cygnus 1992; Jorma Koski, Cygnus 2002

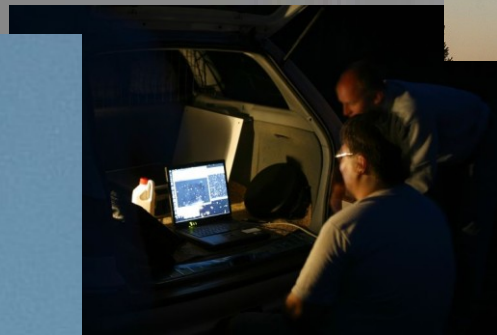
Poimintoja: Hannun 'koulut'

- Hannu Määttänen aloitti 'kouluksi' nimetyt sessiot 1990-luvulla:
 - Kiikarikoulu, Aulanko 1997
 - Kaukoputkikoulu, Mustaniemi 1998
 - Okulaarit, Järvenpää 2004
 - Kiikarien laatutekijöistä, Töysä 2006

Poimintoja: havaintoja

- Vaikka onkin ollut kesäaika, Cygnuksella on tehty monenlaisia havaintoja

Kuvat:

Samuli Vuorinen, Cygnus 2011;
Arto Oksanen, Marko Moilanen ja
Maija Suokas, Cygnus 2000;
Esa Tuunanen, Cygnus 2005;
Jorma Koski, Cygnus 2002;
Veikko Mäkelä, Cygnus 2011

Poimintoja: Isoja ja pieniä kaukoputkia

Kuvat:
Jorma Koski, Cygnus 2010;
Yrjö Pullinen, Cygnus 1990;
Matti Salo, Cygnus 2006; Kari Kuure, Cygnus 1992

Poimintoja: Excursioilla

- Viime vuosina on tutustuttu paikallisiin tähti torneihin Cygnuksen aluksi tai lopuksi
- Jokioisten ilmatieteellinen observatorio, 2011
- Vähän kulttuuriakin: Ainola ja Ahola, Järvenpää 2004

Kuvat: Veikko Mäkelä , Cygnus 2011;
Mikko Suominen, Cygnus 2004; Emma Herranen, Cygnus 2008

Teknologia: Tietotekniikka

- Tietokoneet tulivat tähtiharrastukseen jo 1970-luvun lopulla ja 1980-luvun alussa
- Cygnukselle näitä ei alkuun pystytty raahaamaan, kuitenkin jo vuonna 1990 yksittäisiä koneita tuli tapahtumaankin
- Porilaisten ja tamperelaisten tietokoneteltat
- 1997 Tietotekniikkapaja: tietotekniikkapaja
- 2000-luvulla läppärit ja esitystekniikka jo oletusarvoja
- 2010-luvulla taulutietokoneet yleistymässä

Teknologia: Internet

- Internet oli vahvasti tuloillaan harrastukseen jo vuonna 1994; tosin sähköpostia oli hyödynnetty jo 1990-luvun alkupuolella
- Ensimmäiset Cygnuksen www-sivut 1996
- Internet oli tähtiharrastuksen arkipäivää 1990-luvun jälkipuoliskolla
- Nettiyhteyksien saaminen Cygnukselle ei kuitenkaan toteutunut vielä vuosiin
 - Kiinteitä yhteyksiä ei leirikeskuksissa
 - Mobiiliyhteydet kauan harvojen herkkua
 - Vasta 2000-luvun lopulla alkoi olla yleisimmin käytössä
 - Kuka muistaa, milloin ensimmäiset yhteydet?

Teknologia: Valokuvaus

- Cygnuksen alkuajat filmikameroiden aikaa
 - Tapahtumakuvat diaa ja värinegaa, tähtipuolella enimmäkseltään diaa ja mustavalkoista
- Digikameroiden rynnistys alkoi 1990-luvun lopulla
 - Ensimmäiset digikuvat 1997, tapahtuman jälkeen verkkoon
 - Tähtikuvausta digillä vielä niukasti
 - Vuoteen 2000 mennessä tapahtumakuvat yksinomaan digiä, myös havaintokuvaus yleistyy
- CCD tulee myös 1990-luvun puolivälin jälkee
 - Cookbook-CCD (Tero Lehtonen, Hämeenlinnan Vega)
 - Kaupalliset CCD:t
- 2000-luvulla digitaalinen kuvaus arkipäivää

Cygnus kehittyi: Lyhytesitelmää, rasteja

- Urautumista vastaan tapahtuman oli kehityttävä, uusia ohjelmamuotoja
- Lyhytesitelmää:
 - Jaostojen lyhytesittelyt (1999)
 - Lyhytesitykset, yhdistyskuulumiset (2011, 2012)
- Jaostorastit
 - Yhtenä päivänä (2011), jako kahdelle päivälle (2012)

Cygnus kehittyy: Tiede-esitelmät

- Alkujaan Cygnus yksinomaan (aktiivi-)harrastusta
- Ammattilaisesitelmät: ”kivitohtori” Lehtinen (Järvenpää 2004), C. Källman (Lapua 2005)
- Tämä jälkeen melko usein
- Myös harrastajat pitävät tutkimus- ja historia-aiheista

Myös vapaa-aikaa

- Cygnus on aina ollut myös muutakin kuin tähtiharrastusta!
- Lentopalloa ja muita pelejä
- Vapaa-ajan aktiviteetteja
- Saunomista, grillausta
- Lähiseutuun tutustumista

Lentopalloa ja taas lentopalloa tyylejä eri vuosikymmeniltä

Kuvat: Yrjö Pullinen, Cygnus 1988;
Satu Mäkelä, Cygnus 1994; Henrik ja Emma Herranen, Cygnus 2006

Muut tapahtumat

- Kuinka kävi Tähtipäivien?
 - Cygnuksen ei pitänyt olla kilpailija
 - Tähtipäivien idea oli ainakin vähän hakusessa pitkään,
 - ajankohta vaihteli,
 - uusi konsepti löytynyt 2000-luvulla
- Cygnuksen rinnalle tullut jaostotapaamisia ja muita pienempiä kokoontumisia kilpailemaan aktiivien kiinnostuksesta